

המפקדים התעללו בטוראי - כי הוא אוהד הפועל

פלוגה ט' של מחזור אוגוסט 2009 סוערת: חקירת מצ"ח חשפה נורמות של אלימות קשה נגד טירונים, והביאה להשעיית 9 מפקדים. זה התחיל בכדורגל, והידרדר למכות ואשפוז

✉ איתי אילנאי

עדכון אחרון : 29.01.10, 09:13

לטוראי דור יש בעיית זהות, קצת כמו אבטיח. מבחוץ הוא טירון מורעל בגולני, אחד שיעשה הכול בשביל מפקדיו וחבריו לנשק. ירוק. מבפנים הוא אוהד מושבע של הפועל תל אביב, כזה שמשתולל על הגדרות בבלומפילד ומתעב את אבי נמני ושמעון גרשון. אדום.

העובדה ששניים ממפקדיו, סמל אבי וסמל מיקי, היו אוהדי מכבי תל אביב ומכבי חיפה בהתאמה, הקשתה על חייו של הטוראי. לאט לאט איבד את האחיזה בלשונו. החייל הממושמע נכנע לאוהד המשתלח. כשהיה חולף על פני אחד הסמלים בבא"ח (בסיס האימונים החטיבתי) נהג לסנן קללה. "ירוק זה צבע של חמאס", מלמל. עם הזמן תפס תעוזה. "יניב קטן חרא", לחש בקול רם. לבסוף, מגובה בתחושת שליחות של ממש, כבר כמעט צעק: "אבי נמני מת!". בקרב בין רא"ל אשכנזי לאלי גוטמן, המאמן ניצח.

צמד הסמלים, אוהדים נאמנים ופנאטים, לא היו מוכנים לעבור בשתיקה על הפגיעה בכבודם ובכבוד קבוצותיהם. התגובות בתחילה היו עונשים קטנים – כפיפות שמיכה, קפיצה במקום וכדומה. לא משהו בלתי סביר. בהמשך זומן הטוראי ל"סמלייה", ושם נדרש לשיר שירי נאצה נגד הפועל – "בלומפילד לא הבית של האדומים/ כי גם אם זה כואב, לכם אין אוהדים/ שער 5 נראה כמו מחנה פליטים/ תרדו כבר מהארץ אתם לא יהודים/ שרים על השואה, אתם לא מתביישים/ חכו לנקמה שתבוא מאלוהים/ הפועל קראו לי נאצי אבל אני גאה/ במגן דוד שיש לי על החזה". לאחר שסירב, נדחף והוכה.

"צחקנו, וכל אחד חזר לעבוד במחלקה שלו", סיפר הסמל בעדותו. נראה שגם הטוראי הצעיר לא התרגש ממה שקרה בסמלייה. בתחילת העדות עוד ניסה להכחיש כי היה קורבן לאלימות מצד מפקדיו וניסה לחפות עליהם, אבל מאוחר יותר הודה שספג מכות "בצלע, בירך ובברך". עם זאת, הדגיש הטוראי האמיץ כי "לי אישית זה לא כאב בכלל. אולי לחייל אחר המכות האלה כן היו כואבות".

אבל זו היתה רק ההתחלה של פרשיית האלימות בפלוגה.

אמא מודאגת

חקירת מצ"ח שהתנהלה לפני כחודשיים בפלוגה ט' של מחזור אוגוסט 2009, פלוגה מצטיינת יש לציין, חשפה כמה מקרים של חשד להתעללות מצד מפקדים כלפי פקודיהם. **"מציאות קשה של תרבות עבריינית ונורמות פסולות של אלימות והשפלות", הגדיר זאת חוקר מצ"ח. מציאות זו גרמה גם להשעיייתם של תשעה מפקדים מהפלוגה. פרשת הטוראי דור היתה רק קצה הקרחון.**

בימים אלה עסוקה הפרקליטות הצבאית בגיבוש כתב אישום נגד כמה מהמפקדים בפלוגה ט', ביניהם קצינים, בחשד שחרגו מסמכויותיהם. עדויות וחומרי חקירה שהגיעו לידי "ידיעות תל אביב" ומתפרסמים כאן לראשונה חושפים את מקרי ההתעללות, ומעידים על קוד ההתנהגות שבין מפקדים לבין טירונים בחטיבת גולני.

בסוף אוקטובר האחרון הגיע אחד מחיילי הפלוגה, טוראי רון, לחופשת השבת בביתו. מתחת למדיו הסתתרו סימנים כחולים רבים באזור החזה והגב. הוריו נדהמו לגלות כי בנם סובל גם מנפיחות ביד, ברגל ובראש. גם הפעם היה מדובר בחייל נאמן, שקיבל את פציעותיו כמובן מאליו. למרות הפצרות ההורים, סירב ללכת לבית חולים וביקש שלא ידווחו על העניין למפקדיו. אמו של החייל החליטה לעשות מעשה והתקשרה למפקד הפלוגה, שמתגורר סמוך לביתם. המפקד הגיע כעבור זמן קצר כדי לבחון מקרוב את הפציעות. מיד אחר כך הוא דיווח למפקד בסיס הטירונים על האירוע החמור.

מפקד הבסיס החליט מיד להשעות את מפקד המחלקה של הטוראי ולהורות על פתיחה בחקירה. חוקר מצ"ח שהגיע לבית הטוראי הצליח לשבור את קוד השתיקה. בשיחה שניהל עם החייל גילה כי בפלוגה ט' האלימות היא דבר שבשגרה. "לטענת החייל יש נורמה של הכאת חיילים על ידי בעיטות ואגרופים, ואלימות מילולית קשה כחלק מהתרבות", כתב החוקר בדוח האירוע שחיבר. "ישנו מושג של 'סמלייה', ולא כחדר אפסון אלא כחדר להכאת חיילים לא ממושמעים". החוקר מספר גם על נוהג של שבירת שדריות עץ על חיילים, שבועות רעב יזומים וזחילה ללא חולצה על קוצים ואבנים.

הזדות למה זכה טוראי רון לסימנים הכחולים? הפעם לא מדובר בכדורגל אלא באגו. מדוח מצ"ח עולה כי בתום שבוע קליעה שביצעה מחלקתו, נערך אימון קרב מגע. במהלך האימון עמד מפקד המחלקה מול הטוראי, שתרגל "כניסה למצב". במהלך התרגול ספג מפקד המחלקה מכה בפניו

מהחייל. הטוראי טען להגנתו כי נתן את המכה שלא בכוונה תחילה, וכי המפקד לא הגן על פניו בצורה נכונה במהלך התרגול. התקרית הזו "זיכתה" את הטוראי במכות נמרצות מצד מפקדו, במהלך התרגול ואחריו, בחדרי המגורים. **סוף סיפור - רון מצא את עצמו בבית חולים, עם חשש להצטברות נזלים בבית החדה.**

הדרך לגהינום

חוקר מצ"ח, שערך שיחות עם כלל מפקדי הפלוגה, שמע מפיהם כי מעולם לא היו מעורבים במעשי אלימות או השפלה. רק שני סמלים הודו שנהוג להכניס חיילים לסמלייה לצורך הכאה, אך הם טענו כי נוהל זה הופסק ביטירות. עם זאת, שני מ"כים ושני סמלים טענו שהם אינם מרוצים מהאווירה בפלוגה וביקשו לעזוב את תפקידיהם.

ימים ספורים אחר כך כתבו חיילי פלוגה ט' מכתב מרגש למפקד הבסיס. "הדרך לגהינום רצופה כוונות טובות", התריעו בפניו. "אנחנו בטוחים שהכוונות שלך באות ממקום טוב ואנו מאוד מעריכים זאת, אבל במקרה הספציפי שלנו נפלה טעות חמורה".

הם אמנם הודו שמפקד המחלקה מדבר לעיתים ב"שפה לא נקייה", אך סברו שבשל כך "חייל או שניים במחלקה לא אהבו אותו וניסו לתפוס טרמפ על כל הסיפור בפלוגה". השעיית מפקד המחלקה הוגדרה בידי כותבי המכתב כ"אוקסימורון". "מדובר במפקד הטוב ביותר בפלוגה", טענו. "נכון, הוא לא מושלם, אבל אין בנאדם מושלם".

תחושות החיילים לא הפריעו למפקד הבסיס להשעות מתפקידם, מלבד מפקד המחלקה, גם את שני הסמלים, חמישה מ"כים ורס"פ. כנגד המעורב העיקרי בפרשה, קצין בדרגת סרן, הוגש כתב אישום, והוא נעצר עד תום ההליכים. משפטו הסתיים ובית הדין אמור למסור את הכרעתו בשבוע הבא.

מדובר צה"ל נמסר: "יצוין כי מדובר באירוע הנוגד את ערכי צה"ל ואת ההתנהגות הנדרשת ממפקדיו".

פרסום ראשון: 28.01.10, 16:06